

Programmabegroting 2026

Versie: Vastgesteld door raad

13 november 2025

Algemene Uitkering

Ontwikkeling Algemene uitkering (AU)	2026	2027	2028	2029
Berekening Algemene Uitkering Begroting 2025 (meicirculaire '24)	60.200	61.020	61.830	62.845
Totaal effect Septembercirculaire 2024	2.000	1.065	1.155	1.100
Totaal effect Decembercirculaire 2024	-990	85	215	355
Totaal effect Meicirculaire 2025 + nieuwe uitgangspunten Kadernota 2026	3.995	3.475	1.640	1.390
Totaal wijzigingen	5.005	4.625	3.010	2.845
Stand Programmabegroting 2026	65.205	65.645	64.840	65.690

De berekening van de algemene uitkering is gebaseerd op de Meicirculaire 2025 en de uitgangspunten zoals vastgesteld in de Kadernota 2026. Over de financiële effecten van de September-, December- en Meicirculaire bent u al eerder via informatieve memo's geïnformeerd. In dit hoofdstuk lichten we alleen de belangrijkste wijzigingen uit de Meicirculaire 2025 toe.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Effecten Septembercirculaire 2024				
Uitkeringsfactor	1.190	365	345	240
Taakmutaties				
- Wet op de lijkbezorging	5	5	5	5
- Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)	10	10	10	20
- Digitaal Stelsel Omgevingswet	-30	-40	-45	-50
- Bijstand jongerennorm	-10	-10	-10	-10
- Besparingsverlies jeugd	580	550	550	545
- Indexatie Wmo demografie	65	130	190	245
Integrale, Decentrale en Specifieke Uitkeringen (IU / DU /SU)				
- Wet Betaalbare huur	75	40	35	30
- Openbare bibliotheken	100			
3D's in het sociaal domein				
- Participatie	20	20	20	20
Stelposten				
- Budget Jeugdzorg	-5	-5	55	55
Totaal effect Septembercirculaire 2024	2.000	1.065	1.155	1.100
Effecten Decembercirculaire 2024				
Accresontwikkeling	-990	85	215	355
Totaal effect Decembercirculaire 2024	-990	85	215	355
Effecten Meicirculaire 2026 + nieuwe uitgangspunten Kadernota 2026				
Aanpassing aantallen woningen en inwoners en uitkeringsfactor	3.170	3.330	3.205	3.375
Jeugdzorg	1.455	1.430	165	195
WOZ-waardeontwikkeling	-835	-835	-830	-830
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	195			
Overige taakmutaties	10	-	-	-
Afbouwen compensatieregeling herverdeling		-450	-900	-1.350
Totaal effect Meicirculaire 2026 + nieuwe uitgangspunten Kadernota 2026	3.995	3.475	1.640	1.390
-	5.005	4.625	3.010	2.845

Aanpassen aantallen woningen en inwoners en uitkeringsfactor

De uitwerking van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk heeft geleid tot een hogere indexering. Tevens zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor de terugval in 2026. Tezamen met de aangepaste uitgangspunten levert dit een groot positief effect op.

Jeugdzorg

Het Rijk heeft voor de jeugdzorg extra middelen vrijgemaakt. Hierdoor kan in 2026 en 2027 de nog te realiseren taakstelling vervallen. In afwachting van verder onderzoek van de deskundigencommissie Van Ark zal blijken of in 2028 de taakstellende bezuiniging gehandhaafd moet blijven. Vanaf 2028 vindt er een korting plaats, aannahme is dat de gemeenten vanaf 2028 voor jeugdzorg een eigen bijdrage gaan innen.

WOZ-waardeontwikkeling

In de Algemene Uitkering vindt een korting plaats van de door ons zelf ontvangen OZB-opbrengsten. De werkelijke totale WOZ-waarde van Diemen is hoger dan vooraf ingeschat. Dit komt door de hogere waardestijging binnen Diemen ten opzichte van veel andere gemeenten binnen Nederland. Het ozb-verrekeningstarief is ook hoger dan onze reguliere indexering. Tegenover deze hogere korting staan hogere OZB-opbrengsten. Wanneer we daar onze voorgestelde indexering van de belastingen bij optellen resteert er per saldo een licht nadeel.

Afbouwen compensatieregeling herverdeling

Sinds 2023 is de berekening van de algemene uitkering gebaseerd op een nieuw verdeelmodel. Voor het negatieve effect van het nieuwe verdeelmodel is een compensatieregeling in het leven geroepen. Sinds de herverdeling ontvangen wij een compensatie van € 3,2 miljoen.

Middels een Kamerbrief heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en koninkrijksrelaties laten weten dat vanaf 2027 een volgende stap wordt gezet in het ingroeipad naar de nieuwe verdeling. Tot op heden werden nadeelgemeenten gecompenseerd. Vanaf 2027 zal de compensatie jaarlijks maximaal met een bedrag van € 15 per inwoner afnemen. Voor Diemen is dat grofweg een nadeel van € 450.000 per jaar. De Minister zegt verder onderzoek toe. Op basis van geactualiseerde kostendata en nieuwe onderzoeksresultaten volgt waarschijnlijk een aanpassing van het ingroeipad.

Ongebonden belastingen

In Diemen worden de volgende ongebonden belastingen als algemeen dekkingsmiddel gezien:

Ongebonden belastingen	2026	2027	2028	2029
Onroerende-zaakbelastingen (OZB)				
- woningen (eigenaren)	5.200	5.400	5.600	5.800
- niet-woningen (eigenaren)	2.500	2.500	2.500	2.500
- niet-woningen (gebruikers)	2.200	2.200	2.200	2.200
Precariobelasting	50	50	50	50
Toeristenbelasting	840	840	840	840
Uitvoeringskosten	-585	-585	-585	-585
Totaal	10.205	10.405	10.605	10.805

Indexering belastingtarieven

In deze begroting zijn de belastingenontvangsten met 2,1% geïndexeerd. Uitzondering hierop is de indexering van het tarief onroerend zaakbelasting voor woningen. Het OZB-tarief voor woningen is met 5,0% verhoogd. Reden hiervoor is dat er de afgelopen jaren een stevige inflatie heeft plaatsgevonden. De inflatie is niet meegenomen in de indexering van het OZB-tarief. In 2025 hebben we daar voor het eerst een inhaalslag gemaakt. Ook voor 2026 stellen wij voor deze inhaalslag door te zetten. Dit doen we alleen voor het OZB-tarief voor woningen. Het OZB-tarief voor woningen behoort nog steeds binnen de top 20 van laagste tarieven van alle gemeenten.

De algemene uitkering wordt gekort met de door de gemeente zelf te innen belastingopbrengsten voor onroerend zaakbelasting. Deze korting is mede afhankelijk van de stijging van de WOZ-waarden van woningen en niet-woningen. De WOZ-waarden van Diemen stijgen ten opzichte van het landelijk gemiddelde vaak harder, dit leidt tot een hogere korting van de algemene uitkering. Dit compenseren we deels door het OZB-tarief voor woningen met meer dan het inflatiepercentage te laten stijgen.

Onderzoek kostendekkendheid

In 2024 heeft een onderzoek naar de kostendekkendheid van onze leges plaatsgevonden. Uit het onderzoek bleek dat wij conform de wetgeving handelen. De transparantie van het doorrekenen van kosten kan verbeterd worden. Dit hebben we bij het opstellen van deze begroting ter harte genomen. In de paragraaf Lokale heffingen maakten we al inzichtelijk welke kosten toegerekend worden naar een kostendekkendtarief. Nu is ook inzichtelijk gemaakt welke kosten eventueel extra toegerekend kunnen worden. Daarnaast is binnen de legesverordening kritisch gekeken naar de toerekening van uren.

Na vaststelling van de begroting 2026 en de belastingverordeningen 2026 zullen we de nota lokale heffingen actualiseren en aanbieden aan de raad.